

Järfälla kommun
Rektorn vid Kolarängskolan

Beslut för grundskola med särskoleelever

efter tillsyn av Kolarängskolan
i Järfälla kommun

Tillsyn av Kolarängskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Järfälla kommun under våren 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Kolarängskolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 22 mars 2012 och den 23 mars 2012.

Helhetsbedömning

Tillsynen visar att rektorn har god kännedom om verksamheten i Kolarängsskolan. Tillsammans med personalen verkar hon för att verksamheten utvecklas och bedriver ett aktivt pedagogiskt ledarskap. Personalen har ett fungerande samarbete både i och mellan arbetslagen. Fokus i utvecklingsarbetet ligger på hur lärarna och skolan kan arbeta för att eleverna lär sig och utvecklas. Undervisningen anpassas i stor utsträckning till elevernas olika förutsättningar och behov, exempelvis genom att eleverna ges öppna uppgifter eller arbetsmaterial med olika svårighetsgrad. Eleverna uppger att de känner sig trygga i skolan och upplever att de trivs med sina lärare, att de lär sig mycket och att det är roligt att gå i skolan. Kännetecknande för Kolarängsskolan är också inkluderingen av grundsärskolan som enligt samtal och intervjuer med både personal och elever upplevs som positiv.

Grundsärskolans verksamhet präglas av kunskap och engagemang hos personalen. Eleverna i grundsärskolan arbetar efter sina egna förutsättningar och efter individuella mål som ständigt omprövas. Vid behov utarbetas åtgärdsprogram. Flera av grundsärskolans elever har ofta lektioner tillsammans med elever i grundskolan, exempelvis idrott, musik och engelska.

I Kolarängsskolan finns dock några områden som behöver förbättras. Av de individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen framgår inte vad eleven behöver utveckla och vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. Av åtgärdsprogrammen framgår inte hur de ska utvärderas och följas upp. De disciplinära åtgärder som används dokumenteras inte.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som Järfälla kommun måste åtgärda. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Kolarängskolan i Järfälla kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Järfälla kommun att **senast den 23 juli 2012** avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Beslut om disciplinära åtgärder fattas och dokumenteras inte i enlighet med författningarnas krav.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

I detta ingår att:

- Se till att beslut om disciplinära åtgärder fattas och dokumenteras i enlighet med författningarnas krav (5 kap. 6 och 24 §§ skollagen).

Bedömning och betygssättning

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

- Se till att det i de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt (10 kap. 13 § skollagen).

Anmärkningar

Skolinspektionen har vid tillsynen konstaterat mindre allvarliga brister som måste åtgärdas för att eleverna ska få den utbildning de har rätt till. Huvudmannen ges därför en anmärkning.

En redogörelse av konstaterade brister finns nedan under Skäl för beslut.

Till följd av anmärkningarna ska **Ni senast den 23 juli 2012** vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa dessa åtgärder för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

- Rektor ser inte till att beslut fattas om åtgärdsprogram som anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Beslut om disciplinära åtgärder fattas och dokumenteras inte i enlighet med författningarnas krav.

Motivering:

Enligt skollagen kan en lärare besluta om disciplinära åtgärder, exempelvis att en elev ska stanna kvar i skolan efter undervisningen avslutats eller före undervisningen börjar. Detta ska dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden.

Av intervjuer med elever och lärare framkommer att det förekommer disciplinära åtgärder i form av kvarsittning i några klasser. Enligt lärarna har detta beslutats i samråd med eleverna. I samtal och intervjuer med eleverna framkommer att de är positiva till kvarsittning. Kvarsittning tillämpas när eleverna kommit för sent efter rasterna. Tiden eleverna kommit för sent dubblas. Enligt eleverna rör det sig oftast om mellan fem till tio minuters försening vilket resulterar i kvarsittning på upp till 20 minuter. I intervjun med rektorn framkommer att skolledningen inte har kännedom om dessa åtgärder och att de inte har dokumenterats. Enligt rektorn saknas rutiner för att dokumentera kvarsittning.

Av utredningen framgår att beslut om disciplinära åtgärder inte fattas och dokumenteras enligt författningarnas krav. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Järfälla kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

5 kap. 6 och 24 §§ skollagen.

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning

Bedömning:

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Motivering:

Enligt skollagen ska läraren, i en skriftlig individuell utvecklingsplan, ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Enligt rektorn och lärarna utarbetas individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen för alla elever i Kolarängsskolan. Av de skriftliga omdömen som Skolinspektionen tagit del av framgår elevens kunskaper i relation till kunskapskraven i kursplanerna. Däremot framgår inte alltid vad eleven behöver utveckla eller vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. Vidare framgår att lärarna i samtliga årskurser ger ett gemensamt omdöme för de naturorienterade respektive samhällsorienterade ämnena. Från årskurs 4 finns centralt innehåll för varje enskilt ämne inom respektive ämnesområde. Skriftliga omdömen om elevens kunskapsutveckling ska därför, från och med årskurs 4, ges för varje enskilt ämne.

Sammanfattningsvis framgår av utredningen att eleverna och vårdnadshavarna inte informeras fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Järfälla kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

10 kap 13 § skollagen.

Anmärkning:**Bedömningsområde: Särskilt stöd****Bedömning:**

Rektor ser inte till att beslut fattas om åtgärdsprogram som anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering:

Av skollagen framgår att åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska det framgå vilka elevens behov är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Skolinspektionen har tagit del av några av de åtgärdsprogram som utarbetats i Kolarängsskolan och kan konstatera att de inte fullt ut uppfyller författningarnas krav. Av åtgärdsprogrammen framgår vilka elevens behov är och vilka åtgärder som ska vidtas på kort och lång sikt. Vid faktagranskningen av skolbeslutet framkommer att en ny blankett har tagits fram där uppgift ska lämnas om när åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Fortfarande saknas dock uppgift om hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Av utredningen framgår att beslutade åtgärdsprogram inte anger hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eftersom tillsynen visar att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen huvudsakligen uppfyller författningarnas krav bedöms bristen som en mindre allvarlig överträdelse av de bestämmelser som gäller för utbildningen. Järfälla kommun tilldelas därför en anmärkning.

Författning:

3 kap. 9 § första stycket skollagen.

Bakgrund

Måluppfyllelse

Av skolans egna uppgifter för år 2011 framgår att 90 procent av eleverna i årskurs 3 nådde målen i svenska medan 50 procent av eleverna nådde målen i svenska som andraspråk. Det är en försämring mot föregående år då 96 procent av eleverna nådde målen i svenska och 67 procent nådde målen i svenska som andraspråk. Även i matematik har andelen elever som nådde målen sjunkit. Av skolans egen redovisning framgår att 84 procent av eleverna nådde målen i matematik år 2011 medan 89 procent av eleverna nådde målen år 2010. Enligt nationell statistik för de nationella ämnesproven i svenska, svenska som andraspråk och matematik var skolans resultat läsåret 2010/2011 bättre än genomsnittet i riket på samtliga delprov.

Av skolans verksamhetsredogörelse framgår att lärarna gör bedömningen att 96 procent av eleverna i årskurs 5 nådde målen i alla ämnen år 2011. Av skolans egen sammanställning framgår att alla elever nådde målen i ämnena hem- och konsumentkunskap och teknik samma år. I övriga ämnen uppnådde mellan 89 och 97 procent av eleverna målen. Måluppfyllelsen har försämrats något sedan år 2010 då alla elever nådde målen i ämnena bild, hem- och konsumentkunskap och teknik. I övriga ämnen nådde mellan 92 och 97 procent av eleverna målen år 2010. Ingen redovisning av resultatet för modersmål eller svenska som andraspråk finns varför någon bedömning av kunskapsresultatet i dessa ämnen inte kan göras.

I grundsärskolan finns 17 elever som läser enligt träningsskolans kursplan. Där nådde alla målen efter sina förutsättningar i enlighet med kursplanen för träningsskolan. Det finns för närvarande två nytillkomna elever som går i grundsärskolan och som läser ämnen, och där det enligt skolans uppgift är för tidigt att bedöma om de når upp till kunskapskraven.

Trots att skolan i stort ger eleverna förutsättningar att nå goda resultat, pekar Skolinspektionen i detta beslut på några områden där författningarna inte följs.

Resultat av värdegrundsarbetet

I Kolarängsskolan finns ett inkluderande arbetssätt mellan grundskola och grundsärskola. Grundsärskolans lokaler befinner sig mitt i skolan och flera av eleverna i grundsärskolan deltar regelbundet i grundskolans lektioner, exempelvis i idrott, musik och engelska. Det finns ett faddersystem där elever i årskurs 4 är faddrar för grundsärskolans elever. Enligt intervjuer och samtal med både elever och personal uppfattas inkluderingen av grundsärskolan som naturlig och mycket positiv.

Vid tillsynen framkommer att arbetet med värdegrunden sker kontinuerligt i vardagen. Under året diskuterar exempelvis lärare och elever återkommande vilka regler som gäller. Dessa regler är ofta säsongsbetonade, såsom cykelregler, regler för fotbollsplanen, isbaneregler osv. Många gånger tillkommer dessa på initiativ av eleverna. Reglerna bestäms gemensamt och görs synliga i klassrummen, vilket bekräftas av verksamhetsbesöken. På skolgården har lärare och elever uppmärksammat så kallade hot spots, där elever kan uppleva otrygghet och där skolan därför satt in extra personal. Av tillsynen framkommer att när kränkningar uppstår så finns rutiner för att utreda, dokumentera och åtgärda händelsen. Det finns bland annat en åtgärdstrappa som används vid enklare incidenter och som tagit fram i samråd med eleverna. Enligt eleverna har lärarna ett gemensamt förhållningssätt när det gäller skolans ordningsregler. Eleverna uppger att de trivs i skolan och känner sig trygga, vilket också bekräftas av de enkäter som Skolinspektionen under hösten 2011 genomfört bland personal och elever i årskurs 5.

Beskrivning av Kolarängskolan

I Kolarängsskolan bedrivs undervisning för elever i förskoleklass och grundskola årskurs 1-5. Skolan har också grundsärskola med undervisning för elever i årskurs F-9. Vid tiden för tillsynsbesöket har skolan 420 elever inklusive 19 elever i grundsärskola varav 17 elever i inriktningen träningsskola. Verksamheten är organiserad i arbetslag och spår. I varje spår ingår förskoleklass, årskurs 1-2, årskurs 3, 4 och 5 samt en grundsärskoleklass. Grundsärskolan är såväl organisatoriskt som fysiskt integrerad i grundskolan. I skolan finns fem utvecklingsledare. En av dem har ett utökat samordningsansvar för grundsärskolan. Tillsammans med rektorn bildar utvecklingsledarna skolans ledningsgrupp.

I ärendets slutliga handläggning har Eva Lanteli deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Enhetschef

Eva Lanteli
Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan

information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).